

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Aanwezig	Voorzitter	Mevrouw H.J. Weeda
	Commissiegriffier	Mevrouw J.I.M. le Comte
	Commissieleden	De heer T.A. de Boer VVD Mevrouw D.A. Bondt D66 De heer R.J.B. den Burger VVD De heer T.T.M.G. Erkens PvdA De heer C.F. Geerdes CDA De heer P.G. Janssen GemeenteBelangen De heer P.W. Kraak D66 Mevrouw F. de Martelaere-van den Broeke CDA Mevrouw A. Nijeboer PRD De heer J.C.J. Streefkerk VVD De heer O.P. Velthuizen GemeenteBelangen Mevrouw E.L. Vink GroenLinks De heer L. Bosscha PvdA De heer N.L. Mergen GroenLinks De heer B.N. Verhaagen PRD
	Portefeuillehouders	De heer J. Maouche Mevrouw M. Mulder Mevrouw H.H.M. Rolink-Velthuis De heer M.J.P. Sandmann
	Insprekers	Dhr. R. Weijers, Directeur-bestuurder, Airborne Museum at Hartenstein Dhr. J. de Mik van D&M architecten Dhr. P. Schildmeijer van Stafdiensten beheer bv (NL)

De commissievergaderingen kunnen worden nageluisterd op raad.renkum.nl.

1	Opening, vaststelling volgorde agenda en mededelingen.
De voorzitter opent de vergadering om 20.04 uur.	
Agenda Vastgesteld	
Mededelingen Vrijdag aanstaande organiseert de gemeenteraad een brede actie, gesteund door alle fracties, om de trolleybus Oosterbeek- Arnhem- Velp lijn 1 te behouden. De facto is het zo dat vanaf komende zondag bij de inwerkingtreding van de winterdienstregeling lijn 1, trolleybus Oosterbeek naar Velp, via Arnhem niet langer vanaf station Oosterbeek rijdt. Lijn 352 rijdt ineens niet meer via het dorp Renkum. De trolleybus Oosterbeek- Arnhem- Velp is een historisch en milieu vriendelijk OV vervoermiddel waar inwoners - ook in covid tijd- gebruik van maken.	
2	Burgerspreekrecht.
Er zijn drie insprekers bij agendapunt Project Talsmalaan. Het zijn de heer de Mik, de heer Schildmeijer en de heer Weijers.	
→ Jurrien de Mik van D&M architecten → Paul Schildmeijer van Stafdiensten beheer bv (NL) Vragen worden gesteld door dhr. Janssen (GB), dhr. den Burger (VVD), mw. Vink (GL). De vragen gaan over de argumenten om het pand niet te slopen, over het andere ontwerp en over de	

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

citaten die aangehaald worden uitgesproken door de wethouder.

Het ontwerp van de heer De Mik en zijn bijdrage zijn aan de raad toegestuurd. De bijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

→ Ronnie Weijers, Directeur-bestuurder, Airborne Museum at Hartenstein

Vragen worden gesteld door mw. Bondt (D66), dhr. Streefkerk (VVD), dhr. Bosscha (PvdA), dhr. Janssen (GB) en dhr. Den Burger (VVD).

De vragen gaan over het gewenste depot. De betrokkenheid van het museum bij de ontwikkeling van de gebouwen is zeer gewenst: voor een depotruimte gelden vrij specifieke eisen. De mogelijkheid dat deze gebouwen niet in eigendom van een exploitant, maar van het museum komen wordt niet uitgesloten.

De bijdrage van de heer Wijers is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Besluit

-

Actie

-

3 Informatieplicht collegeleden.

Er zijn geen bijdragen voor de actieve informatieplicht.

Besluit

Actie

4 Rondvraag.

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

Besluit

-

Actie

-

5 Spooronderdoorgang Wolfheze.

Geadviseerd besluit:

- Kennisnemen van het concept ontwerp van de onderdoorgang in Wolfheze;
- Voor het gemeentelijk aandeel in de voorbereiding en realisatie van de onderdoorgang en de inpassing in het dorp een investeringskrediet ter beschikking stellen ter hoogte van € 3 miljoen
- Voor de voorbereiding en realisatie van de gemeentelijke taken een bedrag ter hoogte van € 728.000 ter beschikking stellen voor de periode 2022 - 2025;
- Deze kosten ten laste te brengen van de binnen de begroting beschikbare middelen voor de spooronderdoorgang;
- De kaders vast te stellen van het communicatie- en participatieproces.

o Wethouder: Marinka Mulder

o Ambtelijke ondersteuning: Ludwig van Duren (nieuwe projectleider) en Mariëlle Barwasser (huidige projectleider)

o Extern: Rudi van der Borgt (projectleider ProRail).

Wethouder Mulder stelt de externen en de ondersteunende ambtenaren voor aan de commissie.

Woordvoerders zijn: dhr. Janssen (GB), dhr. Den Burger (VVD), dhr. Bosscha (PvdA), mw. De Martelaere (CDA), mw. Vink (GL), mw. Nijeboer (PRD), mw. Bondt (D66).

Onderwerpen die ter sprake komen:

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Financiën:

- Besparingsmogelijkheden die genoemd worden in het voorstel zijn juist voor Wolfheze cruciaal. Deze genoemde besparingen zijn ondenkbaar. Zijn er andere besparingsmogelijkheden?
- Sanering overweg van de Buunderkamp is die meegenomen in dit plan? Wellicht is dit anders meteen de eerste financiële tegenslag.
- Risico's; P85 systeem hangt als zwaard van Damocles boven ons hoofd. Ons deel is dan 3,6 miljoen. Extra risico voor ons van 1,8 miljoen. Het risico moet afgedekt worden (weerstandreserve). Hoe gaat dit verder?
- Er is zorg over wat steeds gezegd wordt over versobering en financiële consequenties. Zijn er alternatieven wanneer tunnel financieel niet kan? Dat we gaan overschrijden is vrijwel zeker. Hoe gaan we hiermee om? Wat kunnen we schrappen? Wat heeft de minste impact als we het schrappen?
- Zorg over beheerskosten, hier graag een helder beeld bij geven.

Communicatie en Participatie:

- Communicatie en participatie; kan iemand uit het dorp actief in de stuurgroep worden gezet?
- Houd de raad vroeg en vaak op de hoogte over dit project.
- Meedenken van omwonenden is erg belangrijk. Heel Wolfheze is daarbij betrokken. Verwezen wordt naar de brief die de heer Van Grunningen aan de raad heeft gestuurd.
- Participatieniveau staat op adviseren voor dit project. Echter er is nu al gemor. Graag hier duidelijk over zijn en veel en regelmatig communiceren.

Dienstregeling en voorzieningen

- Zekerheidsstelling dienstregeling is voorwaardelijk. Er is zorg over het mogelijk verdwijnen van de stoptreinen. Dit zou bij het Rijk aangekaart moeten worden. Wellicht maakt VVD hier een motie voor.
- Wensen voortkomend uit participatie; willen we de risico's dekken door het schrappen van delen van het plan. Dan betalen we het risico zelf. Hier zit een discrepantie. De loopbrug moet er komen ook als de financiering tegenvalt.

Planning:

- Hoe zit het met het tijdsplan dat geschetst wordt in relatie tot de brandweerkazerne?
- Inwoners krijgen (nog) invloed wordt gezegd. Wanneer gaat dit plaatsvinden?
- Tempo houden bij dit project is van belang.

Projectgroep en stuurgroep:

- De deelnemers aan de ambtelijke projectgroep zijn dat onze ambtenaren of is dat inhuur?
- Wie levert de financiële adviseurs voor de stuurgroep en de projectgroep?

Overige aandachtspunten:

- Aandachtspunten; inclusiviteit van het ontwerp, duidelijkheid rol van omwonenden en de inrichting er omheen (het hart van Wolfheze).
- Aandacht voor watervoorziening en bomen (zie voorbeeld in gemeente Zeist).
- Hoe zit het met de aanrijtijden van de hulpdiensten?
- Garantie dat NS niet besluit over vijf jaar de stop treinen in Wolfheze te schrappen. Is die garantie er?

Wethouder Mulder reageert op de eerste termijnen.

Communicatie en participatie: Het belang hiervan wordt zeker onderkend en ook dat dit vroegtijdig plaatsvindt. Volgende week is er een bewoners bijeenkomst. Helaas digitaal. Het wordt wel interactief en informatief met een digitale wandeling.

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Inwoner actief in stuurgroep: Sympathiek idee en tegelijkertijd dient opgemerkt te worden dat de adviezen die zijn opgehaald verwerkt zijn in de communicatie paragraaf. Een advies is; laat alle stemmen even zwaar tellen. Leren en verbeteren is hierin ook meegegeven door mensen die al heel lang betrokken zijn bij dit proces. De oproep was ook dat mensen moeten kunnen weten wat ze kunnen verwachten. Vandaar de keuze die gemaakt is over wie adviseert en wie wordt geïnformeerd. Hierover willen we helder zijn. Mw. Nijeboer (PRD) interrumpeert.

De commissie neemt op dit moment kennis van het ontwerp. De plattegrond is in januari af en dan weten we wie er aanwonend zijn.

Station Wolfheze moet blijven: Hier is iedereen het over eens. Er zijn geen ideeën/voornemens om dit station te laten verdwijnen. Dat gebeurt niet zomaar of we hierover een harde garantie krijgen dat weet de wethouder niet. Ze ontraadt het om dit een harde voorwaarde te laten zijn. Dhr. den Burger (VVD) interrumpeert.

De wethouder betwijfelt of de garantie wordt afgegeven door de minister. Ze heeft niet met de minister hierover gesproken.

Rudi van der Borgt (projectleider ProRail) begrijpt de zorg van de commissie. Hij kan echter wat dit betreft moeilijk de verbinding leggen met dit project. Als je naar het station kijkt, is er niets bekend over het verdwijnen van het station. De capaciteit geeft hier ook geen aanleiding voor. Mw. Nijeboer (PRD) interrumpeert.

De kans dat er vier sporen komen is niet zo groot, maar je zou er twee naast kunnen leggen en die krijgen dan een eigen dek. Dhr. Janssen (GB) interrumpeert.

Wethouder Mulder geeft aan dat de discussie meermalen is gevoerd en steeds is verzekerd dat twee sporen toekomst vast is. Ludwig van Duren (nieuwe projectleider) voegt hieraan toe dat zijn ervaring is dat er wordt geïnvesteerd in het spoor en dat er op geen enkel moment voor is gekozen het aantal stoptreinen te verminderen. Mw. De Martelaere (CDA) interrumpeert. De Buunderkamp is geen onderdeel van de scope van het project. Er komt een moment dat er wel iets moet gebeuren met de Buunderkamp. **Toezegging: Wethouder Mulder komt hier schriftelijk op terug.**

Risico's: Er is gekozen voor een ruime bandbreedte. Er is een ruime risicoreserve in opgenomen. Er zijn besparingsopties mogelijk. Die opties zijn opgehaald in het dorp.

Grondwater: Dit neemt de wethouder mee als aandachtspunt.

Brandweerkazerne: Er is groen licht voor de brandweer kazerne.

Subsidies: Volgend jaar komt er wellicht een subsidie mogelijkheid uit Europa. Daar is het college we alert op.

Aanrijtijden hulpdiensten: De burgemeester heeft gesproken met de hulpdiensten en zij ervaren de aanrijtijden niet als problematisch.

Beheerskosten: Deze zijn nog niet bekend. Zodra hier meer over duidelijk is komt het college bij de raad terug.

Risicoparagraaf: Hier komen we op terug we bij de Jaarrekening en de Begroting. Bij de Jaarrekening komen de risico's in beeld en wordt er melding van gemaakt en wordt dit verwerkt in het weerstandsvermogen. Dhr. Den Burger (VVD) interrumpeert. Rudi van der Borgt (projectleider ProRail) legt de methodiek uit waarmee ProRail de risicovoorziening e.d. bepaalt.

Financieel deelnemer stuurgroep: In huis is onvoldoende expertise. Tot nu toe is er wel een ambtenaar uit onze organisatie bij betrokken geweest, maar verwacht wordt dat in de toekomst ook extern zal moeten worden ingehuurd. Gestreefd wordt naar een combinatie.

Plusvariant: Onderdeel van de basis variant is de voetbrug. De plus variant is de zware voetbrug.

Overweg: Er zijn vijf verschillende extra maatregelen opgesomd. De impact van het wegstrepen hiervan zijn heel divers. Voordat we gaan strepen, moeten we om tafel met elkaar om hier over te praten.

In tweede termijn zijn de woordvoerders: dhr. Janssen (GB), dhr. den Burger (VVD), dhr. Bosscha (PvdA), mw. De Martelaere (CDA), mw. Vink (GL), mw. Nijeboer (PRD).

Onderwerpen die aan de orde worden gesteld in tweede termijn:

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

- Pas op voor valse verwachtingen bij omwonenden bij de verdere communicatie en participatie.
- VVD blijft vasthouden aan het vragen om een garantie bij de minister en denkt na over een motie met die strekking.
- Meer inzicht over plusvariant is gewenst.
- Speciale aandacht voor Pro Persona en 't Schild wordt gevraagd.

Wethouder Mulder reageert op de tweede termijnen. De speciale aandacht voor Pro Persona en 't Schild staat in het plan. In het projectplan wordt de vraag over participatie en over wie aanwonenden zijn helder opgenomen. Wat betreft de plusvariant is het streven geweest juist de keuzes van de inwoners in beeld te brengen voor de raad. Mw. Bondt (D66) interrumpeert.

Mariëlle Barwasser reageert nog op de vraag over sobere en doelmatige materiaalkeuze. In de raming is op verschillende plekken "onvoorziene kosten" meegenomen. De extra beeldkwaliteit is daarin meegenomen. In de laatste raming van dit jaar is uitgegaan van basis materiaal. Er zit niets tegenstrijdigs in, maar het behoeft nog wel nader uitzoekwerk.

Besluit	Gaat als discussiestuk naar de raad van 22 december 2021.
----------------	---

Actie	Zie de toezegging in de tekst.
--------------	---------------------------------------

6	Uitgangspunten project Talsmalaan.
----------	---

Verzoek:

- Het College wil de Raad graag consulteren over de uitgangspunten voor het Programma van Eisen voor de verkoopprocedure van het project Talsmalaan.

De voormalige Reijenga MAVO wordt al jaren, in afwachting van herontwikkeling, minimaal onderhouden. Het pand en de omliggende gronden steken schril af tegen de mooie omliggende gebouwen en in het sfeervolle park Hartenstein. Deze situatie is onwenselijk. Verkoop en herontwikkeling is gewenst.

- o Portefeuillehouder: Mark Sandmann
- o Ambtelijke ondersteuning: Bregje Vermeulen

Woordvoerders zijn: dhr. Kraak (D66), dhr. Verhaagen (PRD), mw. Vink (GL), dhr. Erkens (PvdA), dhr. Streefkerk (VVD), dhr. Geerdes (CDA), dhr. Janssen (GB).

Onderwerpen die aan de orde worden gesteld:

- Hoe zit het met hetgeen beide insprekers hebben ingebracht?
- Minimaal de genoemde 6 ton behalen is wel wenselijk.
- Benut de Steengoed subsidie. Zijn hier mogelijkheden voor?
- Hoe zijn inwoners betrokken geweest bij dit proces? Laat dit onderdeel zijn van de communicatie dat het een burgerinitiatief is geworden.
- Aandachtspunten: geplande moestuin maak dit een burgerinitiatief; parkeerplaatsen moeten openbare parkeerplaatsen zijn; laat het een duidelijk startpunt zijn voor wandel- en fietsroutes.
- Twee scenario's worden voorgelegd. Verdere ontwikkeling door de markt bij beide scenario's.
- Wat betreft de financiële haalbaarheid: geen financiële bijdrage van de gemeente. Geen winkels en nagaan of er wel behoefte is aan bijv. werkplekken.
- Over betaald parkeren heeft de commissie twijfels.
- Lastig advies geven zonder helder beeld van financiële consequenties. Deel de GREX in vertrouwen met de raad. Is dat een optie?
- Tegenstrijdigheid in project wat betreft de exploitatie. Waar mogen we vanuit gaan? Wel betaald parkeren nodig of niet voor sluitende exploitatie?
- Hebben we parkeermetingen? Kan het waterbed effect gaan optreden? Kunnen we hier niet eens in de raad over spreken?

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

- Verbinding met het centrum in programma van eisen opnemen.
- Kunnen we het lef tonen door te kijken naar uitgangspunten die extern nog bestaan? Mandaat van de planschets is bij Vier Landgoederen gelegd. Vanuit dit mandaat is een aantal uitgangspunten wellicht niet meegenomen. Voor GB is dit wel een worsteling. Je schaaft je achter een participatie proces en daarmee laat je wellicht een paar mooie ideeën liggen.
- In hoeverre is het voorliggende plan financieel haalbaar? Er worden weinig criteria genoemd waaraan je dit zou kunnen toetsen. Is er een eigen intern onderzoek hiernaar geweest?
- Aan welke knoppen kunnen we draaien om de opbrengsten te verhogen?
- Graag een reactie van de wethouder op de naar voren gebrachte citaten uit zijn mond.

Wethouder Sandmann reageert op de eerste termijnen.

De wethouder spreekt zijn dank uit aan iedereen die gewerkt heeft aan de ontwikkeling van deze unieke locatie.

Als je kiest, kies je meteen ook ergens niet voor. Door juridische kaders is een en ander beperkt en moest het proces gewijzigd worden. Emoties horen hier dan bij.

Gaat de raad een keuze maken vanavond? Dat is het geval. De richting is de wethouder helder; scenario 1. De wethouder legt uit wat de rol is van DNM. De rol van Vier landgoederen is een duidelijk andere dan die van de gemeente. De gemeente gaat vanaf nu leidend zijn. De rol van Vier landgoederen is hiermee overigens niet uitgespeeld.

De wethouder legt uit hoe het proces is gelopen wat betreft het financieel doorrekenen van het project. De wethouder gaat zijn best doen weg te komen van betaald parkeren. Daar zit een uitdaging, dat wordt puzzelen.

Er zijn meerdere subsidies mogelijk. We willen ervoor zorgen dat subsidies niet de kurk zijn waarop dit project drijft. De wethouder doet hier op dit moment geen stellige uitspraken over.

Woningen daar zit de optimalisatie in, maar daarbij moet je wel rekening houden met het karakter van het plan.

Er zitten geen piket palen in het plan over opslagruimtes voor het museum. Dus daar hoeft men zich geen zorgen over te maken.

Richting kiezen zonder uitgewerkt financieel plaatje dat is iets waar we als bestuurders soms voor komen te staan. Zoals nu ook. **Toezegging: Financiële belangen van de gemeente zoals in de exploitatie opgenomen wil de wethouder wel vertrouwelijk delen.** Deze getallen zijn wel de grote lijnen!

Een parkeerdrukmeting doen we niet.

Toezegging: Voordat we met het programma van eisen op de markt komen, komen we eerst nog bij de raad terug. In welke vorm weet de wethouder nog niet. De financiële beslissing wordt pas genomen wanneer de raad geconsulteerd is.

Verbinding naar het centrum, die ambitie deelt de wethouder, maar nu al opplussen dat kan niet. Kansrijke knoppen zijn optimaliseren woningen (zorgwoningen of reguliere woningen). Een programma omgooien en meer woningen bouwen. Er zijn knoppen, maar het is wel een uitdaging. Ook in de gesprekken met Vier Landgoederen is dit een onderwerp.

Andere uitgangspunten voor de ontwikkeling zijn niet meegenomen. Dat klopt. We moeten een keer kiezen na 20 jaar.

Woordvoerders in tweede termijn: dhr. Janssen (GB), dhr. Geerdes (CDA), dhr. Streefkerk (VVD), dhr. Erkens (PvdA), dhr. Verhaagen (PRD), dhr. Kraak (D66)

- Zorg blijft over financiële haalbaarheid.
- Verkeerskundig onderzoek zou op zijn plek zijn. In het pakket van eisen kan je dan beter keuzes maken over parkeerplekken.
- We staan voor de keuze het pand te slopen en we laten andere uitgangspunten liggen.
- **De GREX krijgt de raad vertrouwelijk te zien (toezegging)**

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

- **Blij met de toezegging dat de gemeente op geen enkele wijze eigenaar van het pand wordt.**
- Wees duidelijk over de rol van de participanten!
- Zorgen over depot. Kosten hiervan moeten niet via een omweg bij de gemeente terecht komen.
- Er is tijdens de participatie avonden niet gekozen voor het behoud van de school.

Wethouder Sandmann reageert op de tweede termijnen.

De GREX krijgt de raad volgende week als het lukt om dat af te lakken wat juridisch nodig is. Eind dit jaar is ook goed geeft de VVD aan. Het gesprek met Vier Landgoederen gaat nog gevoerd worden en dan wordt ook ge-sproken over de financiële haalbaarheid. De gemeente gaat geen eigenaar worden van het depot en gaat er niet voor betalen.

Toezegging: Veteranen staan op volgende communicatielijst om mee te gaan praten.

Besluit	Het college komt nog terug bij de raad voordat het programma van eisen in de markt wordt gezet.
----------------	---

Actie	Zie de toezeggingen in de tekst.
--------------	---

7	Hemelwaterverordening.
----------	-------------------------------

Geadviseerd besluit

- De Hemel- en grondwaterverordening Renkum 2021 vaststellen

Met de vaststelling van de hemelwaterverordening willen we een juridisch kader bieden om zo nodig inwoners te kunnen verplichten mee te werken aan het afkoppelen van hemelwater.

- o Portefeuillehouder: Joa Maouche
- o Ambtelijke ondersteuning: Manon Wille

Besluit	Dit onderwerp wordt doorgeschoven naar 14 december a.s.
----------------	---

Actie	Als eerste bespreekpunt op de agenda plaatsen van de raadscommissie van 14 december a.s.
--------------	--

8	Tarieven lokale heffingen 2022.
----------	--

Geadviseerd besluit

1. De volgende verordeningen 2022 met betrekking tot lokale heffingen vaststellen:

- de Verordening onroerende zaakbelastingen 2022;
- de Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2022;
- de Verordening hondenbelasting 2022;
- de Verordening toeristenbelasting 2022;
- de Verordening afvalstoffenheffing 2022;
- de Verordening rioolheffing 2022;
- de Verordening leges 2022;
- de Verordening lijkbezorgingsrechten 2022;
- de Verordening marktgelden 2022;
- de tarieven voor lokale heffingen voor 2022 vaststellen.

Door het vaststellen van de Begroting voor het jaar 2022 heeft de raad de te behalen opbrengsten uit gemeentelijke belastingen, heffingen en leges vastgesteld. In de begroting 2022 zijn binnen de paragraaf lokale heffingen de uitgangspunten weergegeven die de tarieven voor 2022 bepalen. Dit betekent dat voor 2022 de tarieven voor belastingen, heffingen en leges moeten worden aangepast

ten opzichte van de tarieven 2021.

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

- o Portefeuillehouder: Marinka Mulder
- o Ambtelijke ondersteuning: Rolf van Lit

Besluit	Dit onderwerp wordt doorgeschoven naar 14 december a.s.
Actie	Als tweede bespreekstuk op de agenda plaatsen van de raadscommissie 14 december a.s.
9	Sluiting.
De voorzitter sluit de vergadering om 23.10 uur.	

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raadscommissie van
de griffier, de voorzitter,

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Bijlage bijdragen burgerspreekrecht

Raadscommissie 8 december 2021 inz. Herinrichting Hartenstein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand presenteren wij u onze projectschets voor de transformatie van het entreegebied van Park Hartenstein in Oosterbeek. Een spannende en waardevolle circulaire ontwikkeling waar wij de afgelopen 6 jaar met veel passie in geïnvesteerd hebben. De basis is een gebouw dat een nieuw leven verdient, in een omgeving met een historische betekenis van jewelste. Maar ook een omgeving die door de eeuwen heen een dynamische verandering heeft laten zien, met verschillende functies en invullingen van de bodem.

Enige uitleg over de historie van het proces is wat ons betreft wel op zijn plaats. Wij hebben reeds in 2016 de vraagprijs geboden voor het terrein. Omdat echter net was gestart met het open planproces werden wij, als belanghebbende, voor de ontwerp en uitvoering verwezen naar dit burgerinitiatief. Dit met het doel tot een gezamenlijk plan te komen. Slopen als oplossing voor het creëren was, en is, wat ons betreft niet aan de orde.

Ons idee is, met als basis opgenomen in de Visie integrale herontwikkeling locatie Talsmalaan, het resultaat van het open planproces. Het proces is vastgelegd in de eindrapportage van de initiatiefgroep 4 landgoederen op de helling (4LG). Het eindrapport van de commissie is door de raad behandeld. De visie uit deze eindrapportage is uiteindelijke opgenomen in de landgoederenvisie van de gemeente [30 oktober 2020]. Deze uitgangspunten vormen ook bij ons plan de kaders, zodat wij binnen de grenzen van het proces blijven opereren.

Ons plan biedt echter meer dan alleen het benutten van de genoemde kansen.

- o Wij respecteren het Rijks monumentale park
- o Ons plan gebruikt de aanwezige monumentale bomen geheel in de stijl van de landschapstuin om de routing in en naar het park te begeleiden
- o We maken een uitnodigende entree
- o We creëren een voorhof met gebruik van de bestaande bebouwing
- o We realiseren een in het landschap geïntegreerd depot en ontvangstpaviljoen voor het Airborne museum
- o Wij realiseren extra woningen, en voorzien daarmee in een grote maatschappelijke behoefte, die ook gevoeld wordt in onze regio En dit doen we allemaal met een zeer beperkte Carbon Footprint omdat wij overtuigd zijn in de kwaliteiten van het bestaande.

Het is onze overtuiging dat wij de uitdaging aan moeten om verantwoord met de toekomst van onze kinderen om te gaan. En 'wij' zijn zowel publieke als private partijen, niemand kan dit alleen. In de eindrapportage van de initiatiefgroep staat dat, als er geen nieuwbouw gepleegd wordt, het aantal parkeerplaatsen voldoet. Wij realiseren in ons plan met 85 Parkeerplaatsen iets meer dan het huidige aantal. Bij het maken van nieuwbouwplannen neemt, ook volgens 4LG, de parkeerdruk in het park toe en daarmee wordt de inbreuk op park Hartenstein nog groter. Wij hebben medio 2020 een verbeterde

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

financiële aanbieding gedaan. De gemeente heeft ons naar aanleiding van deze aanbieding gevraagd om ons plan, net als 4LG te presenteren aan de gemeenteraad na de zomer van 2021. In dat bevestigde vertrouwen hebben wij veel middelen geïnvesteerd in het plan. En natuurlijk omdat het een superplek is om een transformatieproject te realiseren voor de gemeente Renkum. Anders dan zoals in de brief naar uw raad zien wij ons niet als voorbeeld van het op de markt brengen van de locatie maar als hét plan van een actief deelnemer aan het openplan proces dat met dezelfde uitgangspunten en kansen het verantwoorde alternatief biedt.

Wij zijn transparant, en we werken in het vertrouwen dat ons plan samen met uw raad nog verder geoptimaliseerd kan worden. Dat hadden wij natuurlijk samen willen doen met 4LG. Het contact leek goed. Maar tot onze starre verbazing bleek recent dat de commissie een commerciële partner had. Dat is past wat ons betreft niet binnen de opdracht aan het initiatief van “De 4 landgoederen op de helling” om na hun eindrapportage het plan met en als een bevoorrechte ontwikkelaar te mogen uit te mogen voeren. Afijn, terug naar de positieve elementen, want samen verantwoordelijk worden voor de realisatie van dit project is een win-win project voor de gemeente en de ontwikkelaar;

- o Wij hebben contact en samenwerking gezocht met de andere bewoners van het park, Jan van Hooijdonk, en het Airborne museum. Dit heeft geleid tot een optimalisatie van het terrein, en de toevoeging van functies zoals een depot en ontvangstpaviljoen voor het museum. De kosten en baten van deze aanpassingen zullen wij samen met betrokkenen dragen. Wij zorgen voor de investeringen, want wij zien hier een groot maatschappelijk belang. Beide partijen zien de voordelen van ons plan, en zijn bereid met ons verder te praten om het plan na gunning uit te werken en te realiseren.
- o Wij zijn bereid om ons aanbod gestand te doen. er zijn dus geen publieke middelen benodigd voor de financiering. Wij zijn een solvabele en lokale partner, met wortels in de regio.
- o Wij zien er naar uit om ons plan te presenteren. En wij zijn bereid de komende jaren aan boord te blijven, we realiseren ons dat de wijziging van het bestemmingsplan nog enkele jaren kan kosten. Wij zijn trouw aan dit project, en gaan er van uit dat onze gesprekspartners tot nu dat ook zijn. Wij zijn vol vertrouwen dat wij een hoogwaardig project kunnen afleveren. Tijdens een door u georganiseerde bijeenkomst dit najaar lichten wij de projectdetails toe.

Wij hebben er nog steeds veel zin in, Paul Schildmeijer Jurrien de Mik

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Raadscommissie 8 december 2021 inz. Herinrichting Hartenstein

Jurrien de Mik – architect – plannenmaker en initiator transformatie Reijenga-mavo

Geachte leden van de Raad,

Tot 21 oktober 2021 zijn wij uitgenodigd geweest om ons plan te presenteren aan uw raad. Op 21 oktober heeft wethouder Sandmann de uitnodiging ingetrokken.

In het consultatieverzoek van het college aan de raad van 1 november jl. staat dat er geen alternatief is. Zoals u weet is er wel een alternatief: Het duurzame alternatief op basis van transformatie.

Dit alternatief is ook getoetst door bureau Konsider [financiële toetsing], door het Gelders Genootschap [stedenbouwkundige en landschappelijke] en op het gebied van verkeer&parkeren, wonen&zorg en recreatie&economie door uw eigen organisatie. Deze plantoetsing is naar ons beste weten niet in uw bezit en is, ook na een WOB-verzoek, niet aan ons verstrekt.

Plannen

De programmatische overeenkomsten van de plannen; wonen, ontvangstgebouw/informatiecentrum en een depot voor het museum zijn evident.

Het wezenlijke verschil is de toevoeging van een TOP met 50 parkeerplaatsen in het plan 4LG Realiseert u zich dat een top met 50P groot moet zijn en ca 75.000 verkeerbewegingen met zich mee [kan] brengen.

Een ander groot verschil is dat het plan 4LG in zijn geheel binnen het Rijks monumentale park valt en onze transformatie in zijn geheel buiten het monumentale park valt. Omdat er van de planvergelijking geen rapportage aanwezig is wil ik een beeld schetsen van de [ruimtelijke] gevolgen van de plannen van 4LG.

Afval

Wist u dat bij de sloop van de gehele mavo ca 750 m³ puin vrij komt. Dat er voor het uitvoeren van de plannen 6400 m³ zand afgevoerd moet worden realiseert u zich daarbij dat dit tot 750 verkeersbewegingen van 17m³ zandwagens leidt.

Dat de extra stikstofdispositie die sloop bouw en transport met zich meebrengt andere bouwprojecten kan schaden.

Procedure

Wist u dat bij transformatie slechts een partiele functiewijziging als ruimtelijke procedure gevolgd hoeft worden [wonen op de verdieping van het koetshuis en de hoofdmasse van de school] terwijl bij 4LG een uitgebreide procedure nodig is Realiseert u zich dat bij een dergelijke procedure de Ladder voor stedelijke verduurzaming nodig is. En dat bij deze procedure zal blijken dat er een duurzamer alternatief is voor de geschetste plannen. Wist u dat onze bureaus ook in onze plannen meegenomen zijn en dat de bezwaren van Jan van Hooijdonk bij onze plannen niet spelen Realiseert u zich dat de plannen uitgaande van het PVE van 4LG tot planschade leiden bij de omwonende en dat deze planschade groter wordt als er betaald parkeren ingevoerd wordt.

Duurzaamheid

Wist u dat de duurzame installaties zoals verbeeld in de plannen van 4LG binnen de wetgeving van de BENG al een eis is. En wist u dat de energiedichtheid van PVE panelen nu rond 225 pw per vierkante meter is. Dit betekent dat bij de genoemde energieopbrengst van 200.000 kwh 9000 m² oppervlak PVE paneel nodig is. Dit oppervlak is niet aanwezig binnen het plangebied

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Maat

Realiseert u zich dat gebouw wat 4LG presenteert net zo hoog is als dit deel van uw gemeentehuis. Het gebouw van 4LG 20 meter langer is dan het middendeel van uw Huis. [65m tov 45m] Dat met toevoeging van de 50P van een TOP er een parkeerplaats gerealiseerd wordt in de orde grootte van de parkeerplaats tussen dit Huis en de Utrechtseweg ligt. [ca 120 P]

Realiseert u zich dat een grasdak van 12,5 meter hoog en 65 meter lang een hele grote dijk is die in het park komt te liggen. Nu u ziet wat de ruimtelijke gevolgen zijn van het voorstel van 4LG, een plan dat gedragen wordt door de Vrienden van Hartenstein, dan kunt u zich afvragen wat deze vriendschap waard is.

Als afsluiting wil ik u meegeven dat ons plan, met als basis transformatie, een fijnere korrel heeft met een schaal die past in het park, minder [nieuw]bouwvolume heeft, duurzamer is materiaalgebruik en met minder sloopafval gerealiseerd kan worden.

Kortom een plan dat veel beter past in de structuur van het park en een met een gastvrij ruimtelijke gebaren de bezoekers ontvangt.

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Raadscommissie 8 december 2021 inz. Herinrichting Hartenstein

Inspraaktekst T.R. Weijers, directeur-bestuurder Airborne Museum Hartenstein

Later in deze vergadering wordt het plan behandeld voor de herontwikkeling van de Reijenga MAVO en de herinrichting van Park Hartenstein. Het plan is opgesteld door het burgerinitiatief *Vier Landgoederen op de Helling*.

Om te beginnen zou ik mijn grote waardering willen uitspreken voor de wijze waarop dit voorstel tot stand is gekomen. Een voorbeeldige manier van burgerparticipatie.

Het Airborne Museum is door de initiatiefgroep zo veel mogelijk betrokken bij de opstelling van de plannen. Wij hebben onze wensen en zorgen in verschillende fases van de planvorming met hen besproken. Hoewel deze samenspraak wellicht bemoeilijkt is door onze directiewisseling en zeker door corona, hebben de enorme inzet van de initiatiefgroep en deze gesprekken geleid tot een plan dat wij van harte kunnen ondersteunen.

Dat de wethouder in zijn Consultatieverzoek d.d. 1-11 ook de ontvangst- en depotruimte voor het museum benoemt, onderstreept dat onze belangrijkste zorgen en wensen ook door het gemeentebestuur zijn onderkend.

Toch wil ik vanavond in mijn eigen woorden het standpunt van het Airborne Museum toelichten. Ik heb vorige week een paar zaken gezegd horen worden over of namens het museum, die ik zelf net anders zou formuleren. Dat is overigens geenszins een verwijt, het is altijd lastig andermans standpunt te verwoorden, zeker als daar nog vragen over komen.

Het Airborne Museum juicht een herontwikkeling van park Hartenstein van harte toe. De plek waar het museum zich bevindt is een belangrijk onderdeel van de identiteit van het museum. In de toekomst zullen de plaatsen waar het historische verhaal van de Slag om Arnhem zich heeft afgespeeld een steeds belangrijkere rol gaan spelen in het overbrengen van het verhaal. De villa, ooit het hoofdkwartier van de Britten, is daar het meest prominente en aansprekende voorbeeld van.

De authenticiteit en de monumentale status van de villa vormen echter ook een begrenzing van de mogelijkheden van het museum. Een logische en natuurlijke begrenzing, maar toch één die ons voor uitdagingen stelt. Het museum loopt op drukke dagen tegen de grenzen van zijn capaciteit aan. We hebben in de villa niet de ruimte en juiste omstandigheden voor een depot. Ook voor de ontvangst van schoolgroepen zouden we heel graag extra ruimte hebben.

U zult met me eens zijn dat het trekken van zo veel mogelijk bezoekers een taak van het Airborne Museum is. We hebben de betalende bezoeker nodig om financieel te kunnen overleven, toekomstbestendig te blijven en de professionele normen die we hanteren te kunnen handhaven. Belangrijker nog is dat wij het als onze belangrijkste taak zien het verhaal van de Slag om Arnhem en de daarmee samenhangende gebeurtenissen in Oosterbeek aan een zo groot en breed mogelijk publiek te vertellen, ook in de toekomst.

Voor het Airborne Museum zijn de volgende aspecten dan ook belangrijk in de ruimtelijke ontwikkeling van de omgeving van de villa.

Entree

Park Hartenstein verdient een waardige entree. Vanaf de (huidige) parkeerplaats is de entree moeilijk vindbaar en rommelig. Vorige week werd gezegd dat ik me 'schaam' voor hoe het terrein er nu bij ligt. Ik kan me niet voorstellen dat zo te hebben uitgedrukt. Maar dat een kwaliteitsimpuls gewenst is, daar sluit ik me graag bij aan. Dit plan lijkt daarin te voorzien.

Verslaglegging

Raadscommissie 8 december 2021

Parkeren

Op drukke dagen in het park en het museum vormt parkeren een probleem. Dat is voor de gastvrijheid van het museum nadelig, maar zeker ook problematisch voor omwonenden en de gemeente. Het beperkt aantal parkeerplaatsen zorgt immers in de omgeving voor parkeeroverlast. Wij juichen dan ook zeer toe dat het huidige plan voorziet in een substantiële uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen. Op dit punt wil ik echter toch graag iets rechtzetten. Ik kan me niet herinneren te hebben gesproken over een financiële bijdrage van het museum aan de parkeeropbrengsten. Ik denk dat de toegangsprijs van het museum een redelijke en marktconforme is, deze willen wij voorlopig niet verhogen. Het kan m.i. ook niet de bedoeling zijn dat alle bezoekers van het museum hier aan meebetalen, ook als zij bijvoorbeeld met het openbaar vervoer komen. Voor een substantiële bijdrage aan dit eventuele exploitatietekort is in de begroting van het Airborne Museum geen ruimte.

Ruimte voor het museum

Dat ligt natuurlijk anders bij de ingeschetste ruimte t.b.v. het museum. Voor onze museale taken op het gebied van onderzoek en beschrijving is het belangrijk dat we de collectie, in ieder geval grotendeels, dichtbij het museum kunnen huisvesten. Daarnaast is een mooie ontvangst- en introductieruimte voor groepen (m.n. schoolklassen) buiten maar vlakbij het museum een nadrukkelijke wens. Het meest ideale zou zijn dit zodanig vorm te geven dat de 'bijgebouwen' en de villa uitzien op elkaar, zodat zij als één complex worden ervaren, of in ieder geval de samenhang te zien is en gevoeld wordt. Het is volkomen logisch dat het museum door het gebruik van deze ruimtes wel een bijdrage levert aan de financiële haalbaarheid van het plan.

U begrijpt dat betrokkenheid van het museum bij de ontwikkeling van deze gebouwen zeer gewenst is: voor een depotruimte gelden vrij specifieke eisen. Ik zou ook niet bij voorbaat de mogelijkheid willen uitsluiten dat deze gebouwen niet in eigendom van een exploitant, maar van het museum komen.

Samenvattend: ik sta hier om mijn steun uit te spreken voor het plan van Vier Landgoederen op de Helling. Ik zie dat dit plan een schetsontwerp is en vraag u het Airborne Museum te blijven betrekken in de verdere uitwerking. Ik complimenteer zowel de gemeente als de initiatiefnemers met de wijze waarop dit plan tot stand is gekomen.

En dank u voor uw aandacht.

Ronnie Weijers, 8/12/2021